

ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ НАРКОТИЗАЦІЇ МОЛОДІ

Д. А. Пищик, студентка 3 курсу

Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля,
кафедра практичної психології та соціальної роботи,
м. Северодонецьк

Що ж змушує молодих людей починати вживання наркотиків? Це головне питання, на який необхідно шукати відповідь. Сучасні вчені досить докладно розробляють пояснення виникнення наркотичної залежності і виділяють 3 основних напрямки, 3 групи факторів наркотизації: соціологічні, що включають вплив суспільства і сім'ї; біологічні, пояснюючі схильності до зловживання особливостями організму і особливою схильністю; психологічні (психічні), що розглядають особливості і відхилення в психіці. Доречно додати культурологічні аспекти наркотизму, тому вплив певної культурної традиції вживання наркотиків дозволяє пояснити мотиви, що не піддаються поясненню трьома перерахованими факторами.

Причини наркоманії - в неправильних взаєминах підлітка з оточуючими його людьми і суспільними інститутами. Ці причини виявляються не самі по собі, а через конкретні життєві обставини, які можуть мати і випадковий характер.

Проблема наркотизації сучасної молоді настільки гостра, що вживання неповнолітніми, юнаками і дівчатами наркотичних речовин стає небезпечним соціальним явищем. 60-70 % усіх правопорушень і злочинів молодь скоює у стані алкогольного сп'яніння. Проте, 70 % молодих людей жалкують, скажімо, що мають пристрасть до паління, але говорять, що їм не вистачає сили волі відмовитися, 65 % - вказують, що відчувають негативний вплив на своє здоров'я (поганий апетит, слабкість, нерідко нудота, часті простудні захворювання, болі в шлунку, однак потяг переважає, і вони продовжують палити).

За останні роки майже вдвічі зросла кількість осіб, що перебувають на обліку в медичних закладах з діагнозом наркоманія. Статистичні дані про рівень і динаміку наркотизації відображають лише зовнішні тенденції цього небезпечного явища. Є підстави вважати, що кількість споживачів наркотичних засобів у 10 разів більша, ніж за офіційними даними. Крім того, велику кількість осіб залучено до зберігання та розповсюдження наркотиків, причому наркоманія охоплює не тільки молодь, що викликає педагогічне занепокоєння, а і зовні благополучних підлітків.

Наркотизації суспільства активно сприяють такі негативні фактори, як різке соціальне розшарування сімей, нерівноваженість психоемоційного фону виховання підлітків, їхня соціалізація в умовах знецінення загальнолюдських принципів моралі, дегуманізація ставлення до найвразливіших соціальних груп тощо.[3]

Безперечним є і той факт, що Україна потрапила в сферу дії міжнародного наркобізнесу, і це впливає на динаміку наркотизації суспільства. Відсутня активна протидія поширенню вживання наркотичних засобів.

Спостерігається тенденція вживання більш небезпечних наркотичних засобів, змінюється структура наркотизації. Сучасні підлітки вже з 11—12 років починають використовувати опіатоподібні і коноплеві культури. Сучасна молодь навіть не приховує, які психотропні та наркотичні засоби вживає.

Наркотики руйнують психіку молодих людей, зумовлюють відмову від позитивних настановлень на здоровий спосіб життя, породжують мотиви прийняття хибних рішень, у деяких випадках провокуючи навіть до суїциду.

Головними причинами, сприяючими виникненню наркоманії, є причини психологічного, соціального і економічного характеру, які так тісно переплетені між собою, що їх важко розмежувати.

До психологічних причин появи і поширення наркоманії насамперед потрібно віднести деякі особливості особистості, такі, як психічна нестійкість, слабовілля і наївність, які роблять людей жертвами різних наркотиків. Крім того, важливу роль грають і прагнення до самовираження і самоствердження, елементи наслідування, особливо характерне для дитяче-юнацького віку.

У чисто психологічному плані в основі потяга до наркотиків лежить мотивація явно хворобливого характеру: прагнення до зниження напруження і почуття тривоги, до втечі від проблем, пов'язаних з дійсністю. Вивчаючи спеціалізовані наукові праці, можна констатувати, що більшість дослідників вважають, що вирішальним пусковим механізмом вживання наркотичних речовин є зовнішня мотивація.

Особлива увага при цьому приділяється соціальній деградації. Тобто мікро- і макросоціальні чинники є основними важелями початку підліткової наркотизації (а більшість споживачів наркотиків при звичаються до них саме в підлітковому віці). Особливо це притаманне особам чоловічої статі. Що ж стосується жінок, то в них домінуючими стають нервові відхилення. [1]

У людини в житті бувають важкі моменти, проблеми і прикροші. Немало їх і у підлітків. Урівноважені особистості знаходять раціональні шляхи для їх дозволу. Вони не мають потреби в момент подолання цих проблем в тонізуючих засобах, а також в засобах, що викликають ілюзії, тимчасове помилкове задоволення, оскільки у цих людей є мета, яка робить їх життя і існування осмисленими. Властива слабовільним і психічно неврівноваженим людям схильність до штучного підвищення настрою і працездатності, придбання впевненості в собі виражається в прагненні знайти джерело натхнення в наркотиках, і в кінцевому результаті вони стають наркоманами. Доля цих людей, цих «осуджених душ», дуже важка. Вони усвідомлюють, яку згубну роль грають в житті їх «уявні друзі», але не знаходять в собі сили самостійно виритися з полону

Аналіз стану вітчизняної науки дає підстави вважати, що поза увагою спеціалістів залишається той факт, що основні причини зловживання наркотиками та алкоголем мають психологічні витоки, які супроводжуються деформацією мотиваційної сфери особистості й змінюють інші її підструктури та негативно впливають на всі сфери її психічного життя. [2]

Висновки. Питанню наркоманії необхідно приділяти більше уваги у кожній сім'ї, школі, у навчальних закладах, на підприємствах, популяризувати знання про шкоду наркотиків серед молоді, передусім у періодичній пресі, на радіо – і телепередачах, науково-популярній літературі.

Проблеми можуть бути вирішені лише тоді коли суспільство буде з належною увагою до них ставитися, докладаючи усіх зусиль до їх викорінювання, то наркоманію можна буде перемогти. І саме тоді, на мою думку, матиме результат і лікування, і буде впливати на людей чинне законодавство. Адже відомо, як що особа залежна, то ніякі діючі нормативні акти не можуть їй перегородити, щоб отримати наркотичні речовини або психотропні.

Тому необхідно терміново і активно включатися в боротьбу з наркоманією, як органам державної влади, так і громадянам України, використовуючи для цього весь арсенал доступних засобів.

Література:

1. Анісімов, Л.Н. Профілактика пияцтва і наркоманії серед молоді.- М .: Изд-во Просвітництво гаquo ;, 2006. - 45 с.
2. Ахмерова С.Г., Мубінова З.Ф., Іжбулатова Е.А. Профілактика наркоманії, алкоголізму та тютюнопаління в освітніх установах: Навчально-методичний посібник для вчителів.- Уфа: Изд-во Інформ-реклама гаquo ;, 2005. - 144 с.
3. Енікеева Д.Д. Як попередити алкоголізм і наркоманію у підлітків: навч. посібник для студентів середніх і вищ. педагог. навч. закладів.- М .: Изд-во Академія гаquo ;, 2006. - 144 с.